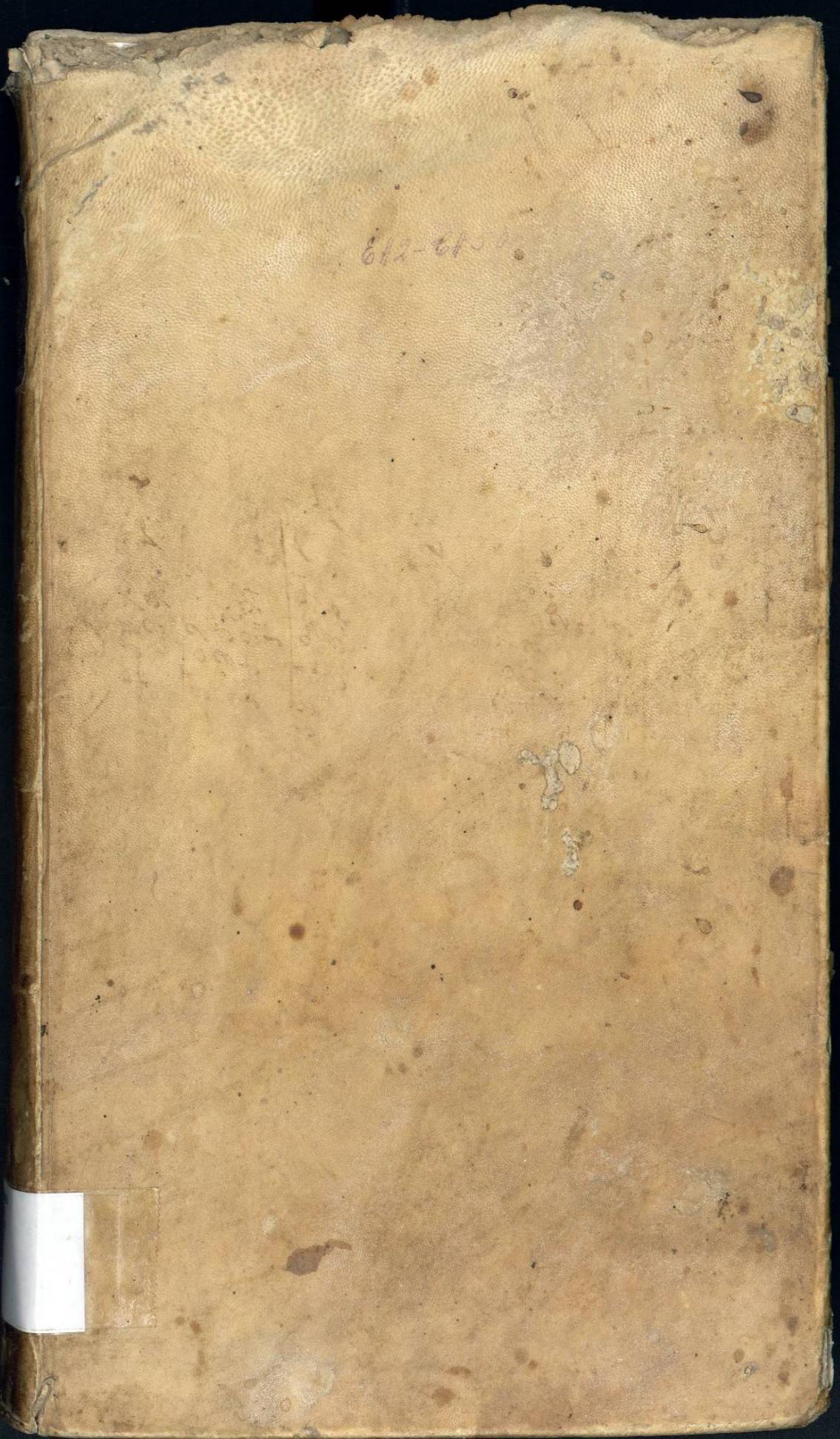

882-66

SPANNER
POLYNT
SACRA
A---L
T I

1741

v.1

c.1

1080044925

D
D
G
G

POLIANI
SACRA

R. P. ANDREÆ
SPANNER,
Societatis JESU,
POLYANTHEA
S A C R A.

R. P. ANDREÆ
SPANNER
Societatis Iesu
POLYANTHEA
ACRA.

POLYANTHEA
SACRA, E. M.
EX UNIVERSÆ Omnis Postulum
SACRAE SCRIPTURÆ
UTRIUSQUE TESTAMENTI comonui
FIGURIS, SYMBOLIS, TESTIMONIIS,
Nec non è selectis Patrum, aliorumque Authorum, Sententiis,
eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis
collecta, & copiosis, exquisitissime Materiis Moralibus
DE VIRTUTIBUS ET VITIIS
injecto loco videtur illud Lectorum
PRO
CONCIONIBUS EFFORMANDIS
adornata, atque ad communem, sacrorum præsertim
Oratorum, utilitatem in lucem edita;
LABORE ET STUDIO
R. P. ANDREÆ SPANNER,
E Societate JESU.
TOMUS PRIMUS,

CUI PRÆTER INDICES TITULORUM, ET MATERIARUM,
Textuumque sacrorum, qui ex utroque Testamento in hoc Tomo explicantur,
accedit Syllabus Thematum in Dominicis & Festis totius Anni.

VENETIIS, MDCCXLI.

Ex Typographia Balleoniana.
SUPERIORUM PERMISSU', AC PRIVILEGIIS.

46605

POLYANTHEA SACRA

EX UNIVERSA SACRA

SACRAE SCRIPTURA
UTRIUSQUE TESTAMENTI
HICURIS, SYMBOLIS, TESTIMONIIS,
COLLEGIS, &c. COPIIS, EXEMPLARIBUS MATERIIS
DE VIRTUTIBUS ET VITIS
KAO

CONCIONIBUS FLORILEGIIS

SYNTHESIBUS, &c. DE COMMUNIBUS LECTORIBUS PLACITIS
Orationibus, utilissimum in locum eiusdem

R.P. ANDREÆ SPANNER.
E Societate Jesu.
TOMUS PRIMUS

CUI PRAETATA INDICES TITULORVM, ET MATERIAVM
Tentamen Florilegiorum, di ex Universa Scriptura utriusque Testamento in secundum exquisitissimum
exemplum. Sylloge Florilegiorum etiam in Divinitatem et Elegia ratione anni.

VENETIIS, MDCCXLII

Ex Typographis Bellonegiis.
SUPPERIOREM PERMISSU, AC PRIVILEGIIS.

40002

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Cicce, amice Lector, Polyanthea Sacra, Opus Posthumum R.P. Andreæ Spanner, è Societate JESU: qui assidua Par-

trum, aliorumque Authorum, lectione, per multos annos magno labore ea collegit, quæ huc Tibi exhibentur, communis utilitatib; sacræ præsertim Oratoribus, non parum servitura. Polyanthea Sacra vocari placuit propterea; quod Opus hoc ex plurimis, iisque sacræ Sententiis, veluti totidem floribus, sit contextum, instar cuiusdam Florilegii: in quo studiosus Lector super quovis ferè proposito Themate copiosam differendi, ac scribendi, inventurus est materiam. Cum multi hujus operis editionem optarent, accedente tandem hortatu Majorum in hos titulos, ac paragraphos digestum, apposito etiam copioso locorum Sacrae Scripturæ, Materiarum, & Thematum, Indice, prælo subjectum est, ut lucem videret. Illud Lectorem monendum existimavi: ut si forte in Patribus aliam Librorum, Capitum, Sermonum, aut etiam verborum, citationem his minus correspondentem invenerit; meminisse velit; varias eorumdem esse Editiones, præsertim Græcorum: id quod in accurata eorumdem revisione saepius animadvertis. Sententiae vero ex Sacris Litteris de promptæ admodum congruent cum Editione Vulgata. Quod Interpretes Sacrae Scripturae attinet; nolit prudens Lector mirari, si non semper accurate eorumdem verba citentur; sed contentus esse velit; monstratos sibi Fontes, unde copiosa materia hauriri queat. Utet proinde benevoli Lector his quasi Florilegiis ad majorem Ter Optimi Maximi DEI Gloriam, & animalium Salutem: cumque inde flores aliquos collegeris, Authori bene precare,

NOI RIFORMATORI Dello Studio di Padova.

Oncediamo licenza di poter ristamparsi l'Opera intitolata: *Polyanthea Sacra, ex Universa Sacra Scriptura utriusque Testamento, &c. Labore & Studio R.P. Andrea Spanner, è Societate Jesu, &c.* già impressa in Venezia l'anno 1708. appresso Gabriele Hertz.

Data li 27. Agosto 1740.

(Gio: Emo Proc. Rif.

(Lorenzo Tiepolo Cav. Proc. Rif.

Agoſtino Bianchi Segretario.

Vettor Gradenigo Segretario alla Bestemmia.

INDEX

SYL

SYLLABUS

SANCTORUM PATRUM, Doctorum, aliorumque Authorum, ex quibus hæc POLYANTHEA SACRA collecta fuerunt, ordine Alphabetico.

- S. Albertus Magnus, Ordinis Prædicatorum.
 S. Aloysius Ignatius, Societatis Jesu.
 S. Aloysius Noyatianus, Clericus Regularis.
 S. Ambrosius, Ecclesiæ Doctor.
 S. Amedeus, Episcopus Laufenensis.
 S. Andreas, Episc. Casanensis.
 S. Andreas Cretensis.
 S. Andree Lucas de Arcones Soc. Jesu.
 S. Andreas Ramirez, Soc. Jesu.
 S. Anselmus, Archi Episc. Cantuarialis.
 S. Antiochus S. Laura Abbas.
 S. Antonius de Escobar Soc. Jesu.
 S. Apollonius.
 S. Arnoldus Abbas Carnotensis.
 S. Aterius Ep. Amas.
 S. Athanasius Archi-Ep. Alexandrinus.
 S. Augustinus Ecclesiæ Doctor.
 S. Augustinus Proletarius Ord. S. Augustini.
 S. Basilus Cesarius.
 S. Basilus Ep. Seleucus.
 S. Beda.
 S. Benedictus Fernandus Soc. Jesu.
 S. Bernardus Abbas Claravall.
 S. Bernardinus Senensis.
 S. Bonaventura.
 S. Cajetanus Card. S. Xisti.
 S. Cassiodorus Senator Romanus.
 S. Cecilius Cyprianus Ep. Carthaginensis.
 S. Celsus Episc. Arelat.
 S. Chrysanthus Ep. Aquil.
 S. Clemens Alexandrinus.
 S. Cornelius à Lapide Soc. Jesu.
 S. Cyrilus Patriarcha Alexandrinus.
 S. Cyrus Archi Ep. Jerosolym.
 S. Diadochus Ep. Phot.
 S. Didacus Baeca Soc. Jesu.
 S. Didacus del Castillo.
 S. Didacus Nissenus Ord. S. Basilius Major.
 S. Didacus Stella Ord. S. Francisci.
 S. Dionyius Areopagita.
 S. Dionyius Cæthulianus.
 S. Dorotheus Abbas.
 S. Edmundus Archi-Ep. Cantuarialis.
 S. Eligius Ep. Noviom.
 S. Emmanuel Napera Soc. Jesu.
 S. Ennodius Ep. Ticin.
 S. Ephrem Syrus.
 S. Eucherius Ep. Lugdun.
- I. Isidorus Clarius Ep. Fulginatus.
 S. Iññorius Hispanensis.
 S. Iññorius Pelliciora.
 S. Justinus M.
 S. Franeleus Salesius.
 S. Francisus Seraphicus.
 S. Fulbertus Ep. Carnotensis.
 S. Fulbertus Ep. Rupensis.
 S. Gaudenius Ep. Brixianus.
 S. Gilbertus Abbas.
 S. Gofridus Abbas Vindomic.
 S. Gregorius M. Ecclesiæ Doctor.
 S. Gregorius Nazianzenus.
 S. Gregorius Nyssenus.
 S. Guerrius Abb.
 S. Hildebertus Europensis.
 S. Honorius Presb. Augustinus.
 S. Hugo à S. Victore.
 S. Humbertus General. Mag. Ordin.
- J. Jacobus Marchantius.
 S. Ignatius M.
 S. Ildephonse Archi-Episc. Tolitanus.
 S. Innocentius P. III.
 S. Joannes Belethus.
 S. Joannes Bollandus Soc. Jesu.
 S. Joannes Braymard Ord. Prædic.
 S. Joannes Carnotensis.
 S. Joannes Cessianus Eremita.
 S. Joannes Climacus.
 S. Joannes Chrysostomus.
 S. Joannes Damiani.
 S. Joannes à S. Geminiano Ordin.
- K. K. Tertullianus.
 S. Theodoretus Studita.
 S. Theodoretus Ep. Cyren.
- L. Theophilaëtus Ep. Bulgarie.
 S. Thomas de Aquino.
 S. Thomas Cajetanus Card.
 S. Thomas à Kempis.
 S. Thomas de Villanova Ord. S. Augustin.
 S. Victor Antiochenus Presbyter.
 S. Vincentius Ferrerius Ord. Prædic.
 S. Urbanus P. IV.
 S. Zeno Ep. Veronensis.
- M. B. Isaac Syrus.
 B. Isaia Abb.

INDEX ALPHABETICUS TITULORUM, SIVE MATERIARUM.

Quæ in hoc Opere continentur.

TOMUS PRIMUS.

- A
 Acedia.
 Adulatio.
 Adulterium.
 Aequanimitas.
 Ætas.
 Æternitas.
 Affectus.
 Agonia CHRISTI.
 Ambitus.
 Amicitia & Amici.
 Amor.
 Amor DEI in nos.
 Amor CHRISTI in nos.
 Amor erga DEUM.
 Amores mali, noxi.
 Amor proprius.
 S. Andreas.
 Angelii.
 Anima Rationalis.
 Animalia.
 Nilus Abbas.
 Octavianus de Tuff. Soc. Jesu.
 Origenes Adamantius.
 Pachacius Rabbertus Abb.
 Paulus Segneri Soc. Jesu.
 Petrus Beffeu.
 Petrus Blefensis.
 Petrus Chrysologue.
 Petrus Damiani.
 Petrus Cellensis.
 Petrus Doultreman Soc. Jesu.
 Philo Carpatus.
 Philippus Diez Ord. S. Francisci.
 Philippus Picinelli.
 Bacchanalia.
 Baptismus.
 Beatitudo.
 Bellum.
 Benedictio.
 Beneficia.
 Blasphemia.
 Boni.
 Bonitas DEI.
- B
 Debita.
 Desideria.
 Detracatio.
 DEUS.
 Aurum.
 Auxilium Divinum.
- C
 Cœlum Empyrium.
 Calumnæ.
 Canitia.
 Capilli.
 Caput.
 Caro.
 Caftitas.
 Catechismus.
 Celeritas ad bonum.
 Charitas erga DEUM.
 Charitas erga proximum.
 Christiani.
 CHRISTUS Dominus.
 Cibi.
 Circumcisio CHRISTI.
 Civitates.
 Cogitationes.
 Cognitio DEI.
 Cognitio sui.
 Colores.
 Columba.
 Compasio.
- D
 Debita.
 Desideria.
 Detracatio.
 DEUS.
 Diabolus.
 Auxilium Divinum.
- E
 Ebrietas.
 Ecclesia.
 Educatio.
 Elecdio.
 Eleemosyna.
 Epistola.
 Evangelizæ.
 Evangelium.
 Eucharistia.
 Examen conscientiae.
 Exemplum.
 Exercitia spiritualia.
- F
 Fama.
 Femina.
 Fervor in DEI obsequio.
 Felta.
 Fidelitas.
 Fides.
- G
 Gabriel Archangelus.
 Gaudia.
 Gloria vanæ.
 Gratia DEI.
 Gratia DEI habitualis.
 Gratitudo erga DEUM.
 Gratia DEO agenda.
 Gula.
- H
 Hæresis.
 Hereditas.
 Homo.
 Honores.
 Hospitalitas.
 Humanitas.
 Humilitas.
 Hypocrisia.
- I
 Idola, seu Idolatria.
 Ieiunium.
 Imitatio.
 Incarnatio.
 Inconstitancia.
 Infanta.
 Infernus.
 Ingratitudine.
 Inimicorum dilectio.
 Injuria.
 Innocencia.
 Inspirationes Divine.
- J
 Intellectus.
 Intentio.
 Interiora.
 Interpretatio.
 Invidia.
 S. Joannes Baptista.
 S. Joannes Evangelista.
 S. Josephus.
 Ira.
 Ira DEI.
 Judas proditor.
- K
 Jude.
- L
 Judicium Extremum.
 Judicium DEI.
 Judicium Humana.
 Judicium rationis.
 Judicium temeraria.
 Juramentum.
 Iudicium.
- M
 M. Juventus.

INDICATORE LITERARUM	
Labor.	Scriba, seu scribere.
Lacryma.	Scriptura.
Lætitia.	Senectus, Senes.
Latro peccans.	Sensus.
Laudes.	Sepulchra.
S. Laurentius.	Sequela Christi.
Lection spiritualis.	Sermones.
Lex.	Serpentes.
Liberalitas.	Servi hominum.
Liberalitas DEI.	Servi Dei.
Libertas.	Silencium.
Liberum DEI Christi.	Simplicitas.
Liberi.	Singularitas.
Lilia.	Societas bona, mala.
Lingua.	Sol.
Locus.	Solatia.
Luxuria.	Somnia.
TITULUS II. SUMMOT	
M	Sommus.
S. Magdalena peccans.	Somnus.
Magnanimitas.	Spes.
Magnificus.	Spiritualia.
Mali.	Stelle.
Maneuendo.	S. Stephanus Proto-Martyr.
De B. Virgine MARIA ordine Alphabetico.	Stultitia.
Encomia B. Virginis ex SS. Patribus ordine Alphabetico.	Sudor Christi.
S. Martinus.	Superbia.
Martys.	Superflua.
Matrimonium.	Superiores.
S. Matthaus Evang.	Suspicio.
Memoria DEI.	T
Mendacium.	Temperamenta politica.
S. Michael Archang.	Temperantia.
Milites.	Templa.
Miracula.	Tempus.
Misericordia.	Tentationes.
Misericordia DEI.	Tepiditas.
Modestia.	Terra.
Morti.	Terrena.
Mors.	Q
Mors CHRISTI.	Quadragefima.
Mortificatio.	Quarendus DEUS,
Mundus.	Quies.
Munera.	R
Musica.	Ratio.
N	Recollectio spiritus.
Nativitas Domini.	Recreatio.
Nobilitas.	Redemptio.
Nomen.	Regna.
Nomen IESU Christi.	Relapsus in peccata.
Novitates.	Religiosus status.
Nuptiae.	Religiosi.
Obedientia.	Reliquie factae.
Observatio.	Renovatio spiritus.
Obstinatio.	Respectus humani.
Occasio.	Refutatio alieni.
Oculi.	Resurreccio CHRISTI.
Officium.	Resurreccio hominum.
Opera bona.	Rex.
Oppressio pauperum.	Ritus,
Oratio.	Sacerdos.
Oratio mentalis.	Sacramenta.
Ordo.	Sacrificia.
Os.	Salutus.
Oscula.	Salutations.
Otium.	Sancti.
A	
Sanguis Christi.	Sangue Christi.
Sapientia.	Scandalum.
Scientia.	Scientia.
TITULUS III. DEI operario.	
Zelus animalium.	Zelus Honoris Divini.

A. T I T U L U S I A C E D I A.

S. I.

Ex Patribus, & aliis.

Figure, & Symbola.

Ex Veteri.

Cumque introduceris te Dominus &c. & delevor Gentes multas coram te, Hethauum &c. Deuteron. 7. 1. Promisit Deus Israhelit, ut ad eorum ingrediuntur septem Gentes everterentur; per quas Lyranus sepe peccata capitalia intelligit. Per Hethauum, qui omnium primus numeratur, & interpretatur formidans, intelligit pigrum; qui vano metu perculsus à currenda via mandatorum Dei retardatur. Dixit piger; leo est in vita. Prov. 26. 13. Hic primus vincendus: qui nec ipse proficit, nec alios proficeret finit. Mendoza in 1. Reg. 6. v. 7.

Fugit Adonibezec; quem perfecti comprehendunt, casis summitatibus manum eius & pedum. Dixitque Adonibezec: sepraginta reges, amputatis manum, ac pedum, summatis, colligebant sub mensa mea ciborum reliquias. &c. Judicum 1. 6. 7. Acedia est parvus amor boni cum tadio, & inordinata animi tristitia, & impatience rei divinae. Comparatur paralyticus; quæ facit membris arida, & impotentia. Sic Acedia facit pedes impotentes ad ambulandum, manus ad operandos, & membra omnia ad laborem penitentia suffundit. Item Adonibezec, qui interpretatur: dominus ego-sa-ri. Et Prov. 10. 4. dicitur: ego-satem opera est manus remissa, id est, piger. Reges dicuntur viri Religiosi, iuxta illud Eccl. 48. 8. qui niger reges ad penitentiam. Religiosi quidem debent fe, & alios, regere per vitam, & doctrinam: sed aliqui habent manus, & pedes, amputatos per Acediam. S. Bonaventura Diaeta salutis c. 7. tit. 1. de Acedia. Qui (Sifara) sopore mortis socians defecit, & morem est. Jud. 4. 21. Comparatur etiam Acediosus lethargico. Sicut Sifara; de quo dicitur: qui sopore mortis socians defecit. Et sic fulgo dicitur: quid nimis fortiter, & profundè, dormit, qui culicatum furari permitit; sic piger nimis oppresus est somno Acedia; qui permitit sibi furari culicatum, id est, quietem bonæ conscientie. Idem ibidem.

Ex Novo.

Dominus per meus facies in domo paralyticus. Matth. 8. 6. Per servum Centurionis paralyticum figuratur quilibet spiritualiter languidus, & maxime acediosus; & more paralyticus ad divina piger, & quasi immobili. Dionysius Carthusianus in Matth. 8.

Ece homo manum habens aridam. Matth. 12. 10. Per hunc hominem intelligitur quilibet piger, acediosus, qui negligit opere tari, quæ Dei sunt. Idem hic.

Arida manus &c. Surge, tolle letitum tuum. Luc. 5. 24. Spiritualiter per paralyticum intelligitur quisvis acediosus: quia, sicut paralyticus membra immobilia reddit; sic Acedia vires anima, & corpus à Dei obsequio, & motu virtutum retardat; & ad ea, quæ vera pietatis sunt, quasi insensibilem reddit hominem. Idem Dionysius hic art. 13.

Arida manus operationem steriles, aut nullam, insinuat. Dextera manus operationem pro supernis, & infallibilis actiones. Sanat hunc Dominus Sabbato, manum aridam in bonitate naturali restituens; ut pro Sabbato vita superna opera retuta, & competenter operetur. Simon Cagli. l. 5. c. 2.

J. P. Spanner Poly. Tom. I.

S. II.

Alia de Acedia.

Acedia est diffidencia de propriis viribus cum auxilio & Dei implendi ardua. Ab hac quicquid fuit corde possedit, veluti defunctus, quodam infidelitatem aggreditur esse sepultus. S. Laurentius Justinianus 1. 1. de spir. animæ interius.

Acedia est tedium mentis in bonum & nauca spiritualis, & intellectu boni; itemachatio cibi vivificantis animam; sentia fontes navigantis vitæ; apertum ostium ad ingredientes iniurias; pondus sensualitatis deprimit; odium activorum; alptra responsum ad excitantes. Vix clamans ad Misericordiam, euget a menefiam; & hospitium peregrinatum malorum; fecellus procerum infernalium. Hec ledens in cathedra male quietis, & cella deliciarum, Deo vocanti non respondet, Angelo excitanti non consentit, adventienti virtutis non affligit, salubriteri confidenti non credit; duci recte ducent non obedit, collegam actuum repellit, aut odit; consimiliter amplexatur, & diligit. Propter frigus piger arare non iust: mendicabat ergo apostate; & non dabatur illi. Prov. 20. 4. Cogitur mendicare in aitare decoquentes iudicium, seu in claritate Sanctorum. Sed non dabatur ei de laboribus aliorum, ut refocillent animam suam; neque de aliorum victoria suscipiet ille coronam. Sed nec iustificabitur de justitia in labore agentium vitam suam: nam scriptura dicit: juxta opera manum suarum recipiatur ei. Proverb. 14. 12. Et alibi: date ei de fructu manum suarum. Prov. 31. 31. non alienarium; & laudent eum in portis opera ejus, non aliorum. Simon Cagli. lib. 8. c. 49.

Acediosi in aula diaboli habent officinam Camerariorum; otium pulvinum diaboli. In hoc differt dominium diaboli ab aliis; quia nemo vulnus otiosus folus damnon. Item sunt vafa vacua in celstrio diaboli, apta quovis repleti vicio. Diabolus illorum medicus &c. Joannes de Broymard. summa Prædicantium. Acediosi.

A. TITULUS III.